І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. No. 189. · ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ЖОВТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 12, 1972 Ч. 189. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 11-го жовтня 1972 р.

ШІСТЬ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СТАНЦІЙ у Ню Йорку розпочнуть присвячувати більше уваги справам і проблемам стейту Ню Джерзі, де живе багато глядачів тих телевізійних програм. Про це потурбувался Нюджерзійська Коаліція „Фер Бродкестінг".

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОСМІЧНИЙ РОЗВІДНИК-САТЕЛІТ „Марінер-9" закінчує цього тижня свою місію вивчення плянети Марс на близькій віддалі. Він припинить надавати відомості через виснаження електричних батерій. „Марінер-9" надіслав дуже багато різних відомостей про ту далеку плянету, їх лише розпочинають розшифровувати і вивчати науковці. У 1976 році Управління космонавтики плянує випустити на Марс два безпілотних кораблі типу „Вікінг", буде також зроблена спроба м'якої висадки кабіни на Марсі для вивчення можливостей життя на тій плянеті.

ІЗ САЛЬТІЛЛЬО В МЕХІКО ПОВІДОМИЛИ, що з розбитих під час аварії потягу вагонів рятувальні команди забрали вже 208 трупів. Під час катастрофи були поранені понад 1 000 осіб. Машиністи, які п'яними вели потяг із недозволеною швидкістю, потрапили під суд.

СОВЄТСЬКА ВИСТАВКА СТАРОВИННИХ ІКОН відкрилась у Метрополітальному Музеї в Ню Йорку. На ній показують ікони з 15-17 століть, а також і з новіших часів, багато з ікон оправлені в дорогі різьблені рами.

ЗА 720 МИЛЬ НА ПІВНІЧ ВІД ІСЛЯНДІЇ американський корабель „Едісто" тягнув на буксирі менше судно „Майзар". Під тиском криги ті кораблі зударились. Вони можуть плисти далі, але довкола витворюється все товща крига. На рятунок американських кораблів виплив канадійський криголам „МекДоналд", який прибуде на місце випадку під кінець цього тижня.

АМЕРИКАНЦІ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ РОЗПОЧАЛИ передавати властям Південного В'єтнаму свою найбільшу військову базу Лонґбінь за 12 миль від Сайгону. Американські збройні сили збудували ту базу в 1967 році коштом 120 мільйонів дол. Всі тамошні будинки й влаштування перейдуть на власність Південного В'єтнаму. З ліквідацією тієї бази зменшиться стан американського війська у В'єтнамі на дальших 5.000 вояків.

БІЛЯ ВЕСТ ПАЛМ БІЧ НА ФЛОРИДІ гелікоптери урятували цілу родину, яка випливла в океан на прогулянку, але яхта перевернулась і прогульковці опинилися серед хвиль. На щастя, всі семеро, в тому й діти, мали рятувальні пояси. Вони пробули у воді 26 годин, і течією та вітром їх віднесло на декілька десятків миль у океан. Гелікоптери перевезли усіх на землю, де їх відставлено до шпиталю для перевірки здоров'я.

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ НАРКОТИКАМИ БЕРЕ свій початок все ще від вирощування опіюму у Туреччині, у південно - азійських країнах Ляосі й Камбоджі та в Афганістані й Пакістані. Вправді турецький уряд перевів закон про заборону вирощувати опій з грошовою рекомпенсацією для турецьких селян, проте нелегальний експорт опіюму з Туреччини буде продовжуватися — за оцінкою фахівців — ще яких 2-3 роки. Підпільні лябораторії у Франції переробляють опій на героїну, яка різними шляхами дістається до Америки.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ЗНАХОДЯТЬСЯ далі у важких фінансових труднощах. Їх бюджет у 1972 році становив 213 мільйонів дол. 23 членські держави не заплатили ще у цьому році ані цента до каси Об'єднаних Націй. Тими країнами є: Альбанія, Центральна Африканська Республіка, Кольомбія, Чіле, Республіка Конґо (колишня французька), Єгипет, Гвінея, Габон, Йорданія, Кенія, Ляос, Малі, Філіппіни, Портуґалія, Рванда, Сенеґаль, Південна Африка, Свазіленд, Сирія, Тоґо, Венесуеля, Заіре і Замбія, — отож країни з чотирьох континентів.

АФРИКАНСЬКА ДЕРЖАВА УҐАНДА ВІДЗНАЧАЛА 10-річчя свого існування. У столиці Кампаля відбулася парада, але війська було там мало, бо воно все ще стаціоноване на кордоні біля сусідньої Танзанії, звідкіля місяць тому відбувся наїзд військових частин, зформованих в Танзанії з уґандських втікачів. Хоча між Уґандою і Танзанією настало замирення, проте припускають, що той мир буде короткотривалим. Президент Уґанди Ідi Амін шукає в різних авантурах відвернення уваги своїх громадян від внутрішніх труднощів країни.

У МОСКВІ ВІДБУЛАСЯ нарада американських і совєтських знавців аеронавтики, при чому обмірковувано практичні можливості виконання постанови, що в 1975 році має відбутися спільний лет американських і совєтських повітряних кораблів для їхньої зустрічі в космосі. У тій нараді взяли участь також американський астронавт Томас Стаффорд і совєтський „космонавт" Алексєй Єлісєєв.

ЯПОНСЬКІ АВТОМОБІЛІ НЕ Є небезпечним суперництвом для американської автомобільної продукції і збуту — твердив голова могутньої робітничої спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Лїонард Вудкок, який був приявним у Токіо на конвенції спілки японських автомобільних робітників.

ЯПОНІЯ ЗБІЛЬШИЛА свій оборонний бюджет до суми 15 більйонів дол., майже подвійно в порівнянні з останнім бюджетом. Найбільшу вагу японці прикладають до летунства. Передбачується 350 літаків для наземного війська, 300 для морської фльоти і 770 для летунства. Японська морська фльота нараховуватиме 170 кораблів.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО	$1,800,000.00
ДО 30-ГО ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ЗІБРАНО	$1,239,574.00
ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ	$ 560,246.80

В останніх днях вересня більші пожертви склали: Євстахій Світлик 1,000.00 дол., Еміль і Роксана Пик 1,000.00 дол., Євдокія Сташків 1,000.00 дол., о. Роман Ганкевич 300.00 дол., Орест Клюфас 200.00 дол., Вадим Яровенко 200.00 дол., Орест і Славія Щудлюк 100.00 дол., Марта Крамарчук 100.00 дол., Марія Сеціньска 100.00 дол., Ірина Скрипчук 100.00 дол., Відділ СУА в Пассейку 100.00 дол., Американсько-український Клюб стейту Вашингтон 100.00 дол., Леся Парек із збірки у Вілмінґтоні 462.00 дол. та інші.

Палата Репрезентантів уповажнила Президента обмежити федеральне видаткування до суми 250 більйонів

Вашингтон. — Палата Репрезентантів ЗСА вирішила у вівторок 10 жовтня признати Президентові уповноваження обмежити федеральне видаткування до максимальної суми 250 більйонів долярів. Схвалено це уповноваження 221 голосом проти 163 голосів всупереч запереченням багатьох опонентів у Палаті, що цим актом надається Президентові повновласті, загарантовані Конституцією виключно для Конґресу. Обов'язуватиме це уповноваження на протяг поточного фіскального року, що почався 1 липня 1972 року і закінчиться 30 червня 1973 р. Голосували за наданням цього уповноваження Президентові не тільки республіканці, але й демократи і в політичних колах інтерпретують це рішення Палати, як велику перемогу президента Ніксона. Зараз же після голосування в Палаті, президент Ніксон проголосив заяву із признанням для Палати за її відповідальне рішення і висловив сподівання, що також і Сенат схвалить скоро й позитивно признані Палатою уповноваження і допоможе цим не тільки обмежити надмірне видаткування, але і вдержати у відповідних рамцях інфляцію й оминути конечність підвищувати податки. Деякі із демократичних провідників у Сенаті заявляють, що вони згідні з тим, щоб схвалити максимальну висоту федерального видаткування, але пропонуватимуть деякі обмеження для дій Президента в цьому напрямку.

Інформують пані Ніксон про положення в Україні

Вашингтон, Д. К. — У п'ятницю 6-го жовтня ц. р. після зібрання Крайового Дорадчого Комітету для перевибору президента Ніксона, відбулося в Білому Домі „чайне прийняття", на якому були приявні дружини теперішнього і колишнього Президентів, Патриція Ніксон та пані Меймі Айзенгавер, почесні голови Дорадчого Комітету. Між приявними була п-і Марія Душник, член Дорадчого Комітету, яка при цій нагоді вручила пані Ніксон памфлет УККА „Українські діячі культури в кайданах" з такою дописокою: „Ми сподіємося, що цей памфлет УККА допоможе Вам зрозуміти положення поневоленого українського народу і що Президент буде старатися улегшити їх тяжке положення, виявляючи свою стурбованість за них так, як це він виявляє для інших в Совєтському Союзі". При кінці „чайного прийняття" гості мали нагоду бачити з вікон Білого Дому, як Президента і п-і Ніксон виїжджали гелікоптером до „Кемп Дейвід". Також при закінченні ранньої сесії в Клюбі „Капітол Гілл", відбувся полуденок для членів Дорадчого Комітету, на якому промовляв Кларк МекҐреґор, крайовий голова Комітету за перевибір президента Ніксона. Членам Крайового - Дорадчого Комітету вручено пропам'ятну відзнаку з емблемою Президента ЗСА. Між членами Дорадчого Комітету є провідні республіканські жінки, сенаторка багато жінок - членів Конґресу, жінки іменовані на високі становища Уряду та інші.

Арґентинський професор домагається міжнародного закону про права людини

Детройт. — Під таким наголовком щоденник „Детройт Нюз" з 4 жовтня помістив вістку про арґентинського колишнього амбасадора до Організації Американських Держав, ОАС, проф. д-ра Едуардо Авґусто Ґарсію, який прибув до Детройту на запрошення адвоката д-ра Дениса Квітковського, з рамени Організації Державного Відродження України, ОДВУ. Вони разом були в Торонті на з'їзді УНО. Проф. Ґарсія має вироблений плян міжнародного закону про права людини і народів на незалежне життя. Він подавав цей проєкт закону ще в 1949 році п-і Елеонорі Рузвелт, яка тоді була головою Комісії Людських Прав ОН. Д-р Ґарсія вважає, що світ буде кращим, коли замість 150 законів буде для всіх країн уніфікований закон про права людини й народів. Газета інформує, що його плян складається з двох частин: у першій частині він рекомендує практичні заходи для збереження прав всіх націй, а в другій — подає плян, як забезпечити кожній нації її самостійність, незалежність.

Кіссінджер залишився у Парижі для дальших розмов з в'єтнамськими комуністами

Париж. — Асистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер, який від минулої неділі до вівтірка включно переговорював у Парижі з членом Політбюра компартії Північного В'єтнаму Ле Дуком То і головою північно-в'єтнамської делеґації на „мировій" Паризькій конференції про В'єтнам Хуаном Туї, не відлетів, як передбачувалось, у вівторок 10-го жовтня до Вашингтону, а залишився ще на четвертий день у Парижі. Його клунки знаходились вже у приготованому до відлету американському військовому джеті на летовищі під Парижем, коли несподівано забрали їх відтіль і перевезли знову до місця замешкання Кісінджера у Парижі. Разом із ним наради з в'єтнамськими комуністами переводив його заступник і найближчий співробітник генерал Алексaндер Гейґ, який у минулому тижні чотири дні перебував у столиці Південного В'єтнаму Сайґоні. Кіссінджер і Гейґ прибули до Парижу у товаристві чотирьох фахівців справ В'єтнаму й Південної Азії, — їхніх прізвищ не оприлюднено. За газетними твердженнями, Г. Кіссінджер рішився залишитись у Парижі після його розмови з французьким міністром закордонних справ Морісом Шуманом, який — як писали газети — переводив був закулісові посередницькі розмови з в'єтнамськими комуністами у справі замирення у В'єтнамі. Міністер Шуман поїхав зараз після розмови з Кіссінджером до президента Жоржа Помпіду. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер заявив журналістам, що залишення Кіссінджера у Парижі для нарад з в'єтнамськими комуністами також у четвертому дні, не стоїть у ніякому зв'язку з промовою про В'єтнам, яку у вівторок 10-го жовтня виголосив через радіо-телевізію демократичний кандидат на президента сенатор Джордж МекҐоверн. Заповіджено, що Кіссінджер вернеться до Вашингтону 11 жовтня ц. м. Газети твердять далі, що Кіснсінджер договорюється з комуністами про проголошення у В'єтнамі воєнного перемир'я.

Демократичний кандидат МекҐоверн з'ясував свій плян замирення у В'єтнамі

Вашингтон. — Демократичний кандидат на президента сенатор Джордж МекҐоверн виголосив у вівторок 10-го жовтня вечером через радіо-телевізію велику промову про своє відношення до В'єтнамської війни і свій плян тамошнього замирення. Він ствердив, що від 23 вересня 1963 року був завжди проти американської участи у В'єтнамській війні і що політика супроти В'єтнаму є найбільшою різницею, яка ділить його і президента Ніксона. Він з'ясовував страхіття В'єтнамської війни і людські та матеріяльні втрати, що їх понесла у тій війні Америка та заповів, що в дні своєї інавґурації на президента накаже припинити бомбардування Північного В'єтнаму та всі взагалі воєнні дії у Південній Азії. До трьох місяців відкличе всі збройні сили з В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі. Сподівається, що у тому часі ворог звільнить всіх американських воєнних полонених. Зліквідує американські бази у Таї (Сіямі). Для приспішення звільнення полонених вишле віце-президента Шрайвера до столиці Північного В'єтнаму Ганою. Створить „нагоду" дезертирам з американського війська і тим, що втекли перед рекрутацією, вернутися до Америки і своєю дворічною працею для держави доказати, що вони тільки не хотіли воювати у В'єтнамі, а не були зрадниками батьківщини. Дасть нагоду в'єтнамському народові самому вибрати собі новий уряд, підтримає його і буде старатися за міжнародне визнання його. МекҐоверн якнайгостріше таврував теперішній південно - в'єтнамський режим президента Нґусна Вана Тіє, в обороні якого не варто — казав він – втратити одного американського вояка. Закидав Ніксонові, що той продовжує війну для рятування того перекупного і негідного режиму у Південному В'єтнаму. Про вину і поводження комуністів у В'єтнамській війні не згадав ані словом.

Владики Мстислав і Константин виїхали до Англії на собор УАПЦ

Бавнд Брук. — На початку цього тижня Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви і Української Православної Церкви в ЗСА Владика Мстислав та Єпископ УПЦ в ЗСА Владика Константин виїхали до Англії, де в днях від 12 до 15-го жовтня ц.р. має відбутися Собор Української Автокефальної Православної Церкви. На порядку нарад Синоду є, між іншим, справи посиленого переслідування релігії комуністичним режимом в Україні, посиленого на міжнародному терені наступу Московської патріярхії на Українську Православну Церкву, зокрема на терені вселенського Православ'я, зростання репресій і терору в Україні, що їх комуно-московський окупаційний режим стосує супроти чільних репрезентантів української духовости — вчених, письменників, мистців, студентів та працівників з усіх галузей української культури. Владики Мстислав і Константин залишаться в Европі яких два тижні і перед 1-им листопада повернуться до ЗСА.

Владика Мстислав
Митрополит УАПЦ

В Україні судять вчителів і дітей, продовжують репресії

Париж. — Згідно з надрукованими в тижневику — „Українське Слово" короткими повідомленнями з 6-го випуску захалявного „Українського Вісника", в минулих роках, 1970-му і 1971-му, відбувалися в Україні, як і в цьому році, численні арешти, суди й репресії.

В 1970 р. був засуджений на один рік примусової праці мешканець с. Старі Кути, Косівського р-ну, Богдан Кейван.

Б. Кейван працював вчителем англійської мови у Кутській середній школі, але був звільнений з роботи і позбавлений права вчителювати рішенням суду за такими, цілком незаконними, підставами: що батько Кейвана був колись куркулем, що батько й зараз має нездорові настрої і т. п.

Добрий знавець англійської мови, Б. Кейван після того заробляв на прожиття приватними уроками і жив разом з батьком. Засуджений на один рік при праці за „тунеядство".

***

У червні 1970 року, в м. Снятині Івано-Франківської области, судили трьох школярів місцевої школи середньої — учнів 8-го класу — Мардеровича і Чепігу та одного семиклясника (прізвище не встановлене). 9-го травня того ж року, ці школярі порізали портрети керівників партії та уряду в центрі міста. Наступного вечора вони хотіли підпалити прапори, виставлені на честь Дня перемоги, але були затримані.

Три дні їх тримали під арештом, потім відпустили і дали закінчити шкільний рік. На слідстві двоє учнів розкаювалися у вчиненому.

(Закінчення на ст. 4-ій)

Видано „Нариси до історії української церковної музики" Павла Маценка

Роблин, Канада. — З датою 1968 року тут появилася праця відомого українського музикознавця, диригента і педагога проф. Павла Маценка п.н. „Нариси до історії української церковної музики". Складається ця праця із двадцять і п'яти розділів, в яких висвітлені початки й розвиток українського церковного співу ще з часів уведення християнства в Україні, взаємини української церковної музики з музичними культурами Сходу, Греції й західньої Европи, як також форми церковного співу і їх побудова в різні періоди української історії у княжій домонгольській добі. Завершується праця списком використаної літератури, англійським резюме, показником імен та музичними прикладами для окремих нарисів. Проф. Павло Маценко, народжений 1897 року на Харківщині, відзначає в цьому році своє 75-річчя. Музичні і педагогічні студії закінчив у Празі і з 1936 року працює як диригент хорів й ініціятор та керівник Українських Вищих Освітніх Курсів у Торонті й Вінніпеґу. Був співзасновником Осередку Української Культури й Освіти і є активним діячем Українського Національного Об'єднання в Канаді. Проф. Маценко є автором ряду монографій про українських композиторів — Ф. Якименка, Д. Бортнянського, М. Березовського та інших — й інших праць з історії української церковної музики. Ним була опрацьована також „Повна Служба Божа на мішаний хор" (1931) і „Служба Божа на три жіночі голоси" (1948) і низка гармонізацій народних пісень, колядок і щедрівок.

Ню Йорк вшанував М. Лисенка концертом та виставою „Ноктюрн"

Ню Йорк (Н.Н.). — Український Оперний Ансамбль під проводом Лева Рейнаровича вшанував Миколу Лисенка з приводу 130-річчя його народин, виставивши в неділю 8-го жовтня Лисенкову оперу-мініятюру „Ноктюрн" та влаштувавши концерт найкращих творів славного композитора в залі середньої школи Стайвезанта при 15-ій вулиці в Ню Йорку. В „Ноктюрні" в головних ролях виступали відомі оперові співаки Галина Андреадіс в ролі Вакхантки, Марта Кокольська у ролі Панни і Лев Рейнарович в ролі Офіцера. В інших ролях показувалися: Аня Рейнарович-Борисенко, Галина Мирошниченко-Кузьма, Марійка Дубровська і Маруся Стефанишин. Галя Лев, Оля Генза і Тіта Павлюк виконували балетні ролі „Снів". Музичним провідником був проф. Олександер Берник,

(Закінчення на стор. 3-ій)

В ЛОРЕЙНІ ЗАПРЯГ УНС — ФКУ, ГЦУС

Лорейн, Огайо (О.Г.). — У неділю 1 жовтня ц.р., в Народному Домі цієї „маленької, але важненької" громади відбулася цікава двоєдина імпреза: День Українського Народного Союзу, з прибутком на Фонд Катедр Українознавства Гарвардського Центру Українських Студій.

Хто побоювався, мовляв, таке одночасне танцювання на двох весіллях скінчиться невдачею, той мило розчарувався. Запряг: УНСоюз - ФКУ - ГЦУС, який має вже свою історію на всіх площинах і рівнях практичного життя — виявився і в лорейнському випадку природним і благословенним для обох сторін.

У першій частині імпрези, що її програмою керував одночасний організатор УНСоюзу та голова місцевого Відділу й Окружної (Стейтової) Ради ФКУ Богдан Дейчаківський, ішли нормальні привіти і звітування УНСоюзу. Головна радна Української Народної Помочі Текля Секута вітала місцевих союзовців від названої братської установи, а представники довколишніх Відділів УНСоюзу — від свого членства.

З черги звітували голови двох лорейнських Відділів УНС: Павло Беца від 50-го, а Яків Рудяк від 233-го. Коли, наприкінці звітів перший із жертводавців жертвував від свого Відділу 100 дол. на ФКУ-ГЦУС, а другий заявив, що його Відділ на цю саму ціль склав уже 500 долярів — то цими заявами був створений поміст до другої частини двоєдиної імпрези: Гарварду.

Такий самий легкий перехід від однієї проблематики до другої мав головний радний УНСоюзу і обласний організатор Євген Репета, щирий друг нашого Гарвардського підприємства, який завжди „десь із-під землі" з'являється, скільки разів в нас іде якась про-Гарвардська імпреза. Цей природний перехід звучить: Батько УНСоюз, де може, всяко підтримує розбудову нашого життя і працю для визволення України. Найближчим завданням наших буднів є сплата трьох катедр українознавства в Гарвардському університеті — і Батько Союз, зі своїми органами, допомагає двигнути цей тягар...

Голова Клівлендського Відділу ФКУ інж. Василь Лагошняк говорив про питому вагу Гарварду та імпакт створення нашого научного й наукового центру в ньому на наше громадське життя й нашу опінію в світі. Професор Лорейнського Комюніті коледжу Андріян Кармазин підкреслив корисну для нас „зміну вітру" в Гарварді й деінде та необхідну потребу здобувати прихильність і співпрацю для нашої справи таких впливових науковців, як Ричард Пайпс й інші. О. Гайський, на тлі книжки про кореспонденцію князя Курбського з царем Іваном Лютим, яку написав гарвардський вихованець проф. Омеляна Пріцака, проф. Джордж Кінан, зробив висновок, що в Гарварді ми не то, що не „пасемо задніх", а, навпаки, перебуваємо на твердій дорозі стати співчинниками і співпідметом творення науки на всесвітньому рівні.

На початку імпрези новий католицький парох Лорейну — о. Володимир Овчарівський провів молитву і поблагословив дари. У концертовій частині клівлендська співачка — Оксана Рошецька, фортепіяновий супровід був під акомпаніямент проф. Ю. Яремкевича, своїми піснями з народної клясики вичарувала настрій української сільської ідилії, а дівочий ансамбль „Мрія", при Осередку СУМА — Парма, в складі: М. Коник, Хр. Сива й Д. Хома — дали ще не зовсім сміливі, але надійні проби модерної настроєвої і гротескної пісні й танцю.

Треба подякувати паням за варену й печену частину бенкету. Тисячка долярів, яка з імпрези скочила до каси ФКУ-ГЦУС є у великій мірі їхньою заслугою.

Ще про одну, непередбачену в програмі точку імпрези, яка єднає дві ідеї і два світи в одній особі. У признання за ревну працю організатора УНСоюзу, Є. Репета вручив Богданові Дейчаківському пропам'ятну плякету Головного Уряду УНС.

Фонд Катедр Українознавства за ревну 15-річну працю збірщика фондів не дав Дейчаківському нічого. Автор цього допису пропонує, щоб після остаточного завершення ГЦУС, у названій установі назвати одні двері й одне вікно „імени Б. Дейчаківського" - на згадку, що двермя його викидали люди, а вікном він вертався до них знову по датки на ФКУ.

Це, очевидно, не в щерб нашим славним лорейнцям, яких пересічна (!) жертва на цю нашу ціль переходить 500 долярів від особи (родини) — це тільки для характеристики несамовитої віри в справу і в українську людину в цього і фаланги інших наших екзекуторів справжньої ідейности і практичного патріотизму.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Для добра справи

Різні люди по-різному оцінюватимуть перебіг і вислід XI Конґресу Українців Америки, що відбувся з кінцем минулого тижня в Ню Йорку, попереджений широкими дебатами на сторінках „Свободи". Цей Конґрес, як і кожні подібні наради, мав свої світла й тіні і міг цілком певно бути ліпший, але також цілком певно міг бути гірший. Проте, об'єктивний спостерігач не заперечить, що, при всіх наших недомаганнях і внутрішніх суперечностях, під час нарад цього Конґресу добро справи, української справи таки було на першому місці і перемагало, хоч дехто по-своєму це добро розумів, інтерпретував і до нього відносився.

Коли мова про недомагання, чи „тінь" Конґресу, її можна добачати головно в тому, що не було чітко визначеного порядку вартостей. На всілякі формальності, включно з процедуральними, витрачено далеко більше часу, ніж на суттєві справи. Відповідальність за це поносять учасники Конґресу, зокрема ті, що не могли всидіти і постійно зголошували всілякі „формальні справи", які в багатьох випадках не були ані формальними, ані „справами". На пленарних сесіях майже не було дебат над ближчими і дальшими завданнями Українського Конґресового Комітету Америки та над пляном праці. Правда, багато було мови про світлички та шкільництво, але не було навіть згадки про таку справді наглу і преважливу справу, як завершення Центру Українських Студій в Гарварді. Про це чи не більше наглу і преважливу справу, як оборона людських прав переслідуваних, арештованих і ув'язнених совєтським режимом інтелектуалів в Україні, на пленарній сесії схвалено звернення до Об'єднаних Націй і опісля схвалено резолюцію поробити всі потрібні заходи в справі признання нобелівської нагороди за оборону людських прав для ув'язненого большевиками Валентина Мороза. Але цим справам присвячено тільки одробину того часу, що його забрали дебати над зміною статуту, чи навіть всі виступи у „формальній справі".

Щоб не було непорозумінь, треба ствердити, що відповідальність за це несуть в однаковій мірі організатори Конґресу, себто УККА, як і учасники Конґресу. Але теж деяка відповідальність за це спадає на передконґресових критиків УККА, які головні свої жалі, докори, критику та вимоги до УККА і Конґресу обмежували головно до „структури", статуту і персонального складу УККА, наче від того залежало все інше. Дуже правильно схарактеризував цю справу під час дебат над змінами статуту УККА наш заслужений діяч-піонер д-р Володимир Галан, пригадавши всім народну мудрість, що „не в тому сила, що кобила сива, але в тому, що тягне віз".

Говорячи про недомагання, не можна не згадати й нашої традиційної — балакучости, що справді „панувала" під час нарад, як головно під час конґресового бенкету. Навіть під час такої церемонії, як передача Шевченківських Грамот Волі, відбувалися справжні словесні маратонські перегони, що обривали терпець гостям.

Реєстр „тіней" можна було б продовжувати, але вони тільки підкреслюють і увидатнюють головне світло Конґресу, що його названо в заголовку цього коментаря і що проявляється однаково у великих, як і в дрібних справах. З думкою про добро справи на цьому Конґресі не було жадного замітнішого зусилля будь - якого угруповання, щоб Конґрес чи УККА „опанувати". Навпаки, під час пленарних сесій, як і головно на нарадах поодиноких ділових Комісій, особливо Статутової, Виборчої і Резолюційної, було більше компромісів та взаємної доброзичливости і зрозуміння, ніж їх можна було очікувати. Дехто може вважати за „тінь", що ще збільшено і так завеликі керівні органи УККА, але й це сталося власне під знаком добра справи, щоб уможливити найширшу репрезентацію громади в тих органах. Якщо там деякі частини нашої громади не заступлені, то не тому, що їх злегковажено чи „закидано шапками", але тому, що їх там не було. Під знаком добра справи була замітна увага до репрезентантів молоді, включно з поблажливістю до деяких їх виступів та признання їм місця в керівних органах УККА. І, вкінці, що ж інше, як не думка і журба про добро справи — без уваги на те, як хто його розуміє — могли спонукати тих понад півтисячі делеґатів посвятити три дні часу і, в більшості випадків, поважні власні фонди на подорож та побут в Ню Йорку! Ці та багато інших арґументів і міркувань дають повне право сказати, що XI Конґрес Українців Америки відбувся з думкою і під знаком добра нашої громади та української справи.

Нагле і невідкладне завдання

Ще тільки два з половиною місяці залишається до кінця цього року, і за цей короткий час ми всі, вся наша громада, мусимо спрягтися і докласти всіх зусиль, щоб виконати найбільш нагле й невідкладне завдання: доповнити зібрані вже фонди на українські студії в Гарвардському університеті.

Сторінки нашої історії рояться від фатальних для нашої долі „проґавлених нагод". Ми не сміємо проґавити тієї, яку нам відкриває створення Центру Українських Студій в Гарвардському університеті, зокрема не сміємо проґавити нагоди, щоб створити такий центр за майже половину тієї ціни, яку треба було б заплатити після 31 грудня цього року. Як відомо, власті Гарвардського університету 22-го січня 1968-го року, отже щодо дня точно у 50-річчя проголошення незалежности Української Народної Республіки, встановили першу катедру українських студій в тому університеті за фундації у висоті 600.000 долярів, погодившись рівночасно на встановлення двох дальших катедр за фундації в такій самій висоті, якщо вони будуть здепоновані до кінця 1972-го року. Вже в 1969-му році висота такої фундації на одну катедру в Гарварді становила один мільйон долярів, отже Екзекутива Фонду Катедр Українознавства своїм передбачливим домовленням з Гарвардом заощадила нам на двох дальших катедрах кругло 800.000 долярів, очевидно під умовою, що ми використаємо цю виїмкову нагоду до кінця цього року.

Щоб допомогти добрій і великій справі встановлення Центру Українських Студій в Гарварді і використати для цієї мети виїмкову нагоду до кінця цього року, „Свобода" з сьогоднішнім виданням починає „рахунок вниз" і інформуватиме постійно, скільки фондів уже є і скільки ще потрібно, щоб виконати це нагле і невідкладне завдання. На встановлення трьох катедр потрібно 1.800.000 долярів, а здобуті на ту ціль фонди з кінцем вересня становили вже 1.239.754.20, значить потрібно ще 560,246.80 долярів. Ці фонди мусимо придбати до кінця цього року. **Це найбільший виклик, що його будь-коли мала наша громада. Маємо два з половиною місяці часу, щоб доказати світові і самим собі, що ми справді велика громада, спроможна на великі діла!**

Павло Юзик, сенатор

ДІФЕНБЕЙКЕР БОРЕТЬСЯ ДАЛІ...

Цікаве явище в цьогорічних виборах в Канаді і це кандидатура Джана Діфенбейкера, колишнього прем'єр-міністра Канади. В історії Канади це рідкість, щоб особа, яка очолювала державну адміністрацію, а опісля програла головство своєї партії, далі продовжувала працювати у парляменті як звичайний посол.

Тільки Діфенбейкер міг таке зробити.. і далі так робить.

Як пояснити його дії у нібито суперечному положенні?

Від студентських літ цей чоловік був борцем за справедливість супроти людини. Бувши вперше адвокатом в українській околиці, Вакав, а опісля в Принс Алберті, він часто в судах обороняв скривджених фармерів і робітників без винагороди. Таким чином він став знаний серед людей як „гонест Джан", а по-нашому „справедливий Іван".

Вступаючи у політику, він дістав велику піддержку від людей, бо обороняв права немічних, занедбаних, забутих та скривджених і старався поліпшити їхні життьові обставини. Він завжди боровся з певним успіхом.

Його відважна постава і рішучість, його здібність промовця та організатора, його візія кращої Канади, в якій усі громадяни різного походження і релігійних переконань мають бути рівні й респектовані, його широка плятформа для всебічного розвитку цілої країни висунули Діфенбейкера на лідера Проґресивної Консервативної Партії в 1956 році.

На наступний рік він став прем'єр - міністром Канади, а в 1958-му році його партія здобула найбільшу кількість мандатів в історії Канади — 208 з усіх 265. Перший раз вибрано кільканадцять послів різного походження у додатку до британських і французьких. Перший раз українці дістали міністра в особі Михайла Стара - Старчевського, який кандидує також у цих виборах. Два українці були призначені до Сенату і також репрезентанти інших груп. Складаючись з різних етнічних груп, образ Канади став більше багатокультурним.

Про досягнення уряду Діфенбейкера можна багато писати. Тут я згадаю канадійську хартію Прав (Бил оф Райтс) в 1960-му році, яка забезпечує рівність і рівноправність для всіх канадійських громадян без огляду на походження, колір та релігію. Ця хартія прав людини, з деякими додатками, рекомендована для включення в нову конституцію Канади.

Для прем'єр - міністра Діфенбейкера найвищий ідеал це свобода — людини й народів. Незабутній його відважний виступ в Об'єднаних Націях у 1960-му році, коли в імені Канади він засудив російський імперіялізм Совєтського Союзу та його поневолення народів і кинув виклик, щоб признати Україні й балтійським народам право самовизначення й свободи.

Цього року, коли Світовий Конґрес Вільних Українців і Комітет Українців Канади звернулися до нього, він радо згодився піднести свій впливовий голос в обороні українських інтелектуалів, які були арештовані в СССР, а деякі вже засуджені за протести проти русифікації українського народу. Діфенбейкер очолив Міжнародний Комітет для Оборони Прав Людини і вислав меморандуми до Об'єднаних Націй, до Міжнародної Комісії Юристів, до Міжнародної Амнестії і до Міжнародного Бюра Робітництва, домагаючися звільнення репресованих українців, а принаймні відкритих судів для них, в яких брали б участь адвокати Об'єднаних Націй. Він дістав прихильні відповіді і буде цю справу продовжувати.

Свобода, демократія, справедливість, рівність і братерство — це ті великі принципи, що керують життям Діфенбейкера. Він їх завжди обороняв, обороняє й буде обороняти, чи як звичайна людина, чи як посол, чи як прем'єр - міністер.

Уже 32 роки він вірно служив Канаді і всьому населенню у парляменті. Тому, що ще має багато енерґії, він хоче далі служити й обороняти принципи, дорогі кожному канадійцеві. Віримо, що виборці в окрузі Принс Алберт розуміють вартість такого провідника і ще раз дадуть йому повну піддержку, голосуючи за Діфенбейкера 30 жовтня. Він бореться вміло, і тому його потрібно в парляменті в Оттаві.

ПРО НЕАКТИВНІСТЬ НАЙНОВІШОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

Польський щоденник „Нові дзєннік" з 6 жовтня заторкнув дуже інтересну і важливу справу активности нових польських еміґрантів. Мова йде про вихідців з Польщі після 1956 р. Нові еміґранти, пише газета, стоять осторонь польського організованого життя. Коментуючи таку ситуацію, газета відзначує, що „кожну еміґраційну хвилю відділяє від попередньої конфлікт поколінь", при чому кожна група „переконана про свою непомильність". Поєднання окремих еміґраційних хвиль, наладнання їхньої співпраці є в інтересі польської групи в ЗСА. „Догоряють останні могікани старої еміґрації. Повоєнна еміґрація старіється і маліє. Попередні хвилі еміґрантів, зокрема найстарша, залишили великий дорібок. Хто його одідичить, побільшить і буде його вживати для добра Польщі і Полонії, коли нова еміґрація залишиться „великою німою?" — запитує газета, закінчуючи свої міркування на цю важливу для кожної етнічної групи тему.

Л. Бурачинська

НАША МОЛОДЬ У БРАЗИЛІЇ

В останніх роках у нас більше пишеться про Бразилію й тамошнє українське поселення. Основні відомості подала проф. Оксана Борушенко з Куритиби, коли два роки тому об'їжджала наші осередки. Доповнили це еміґранти, що в останніх роках у більшій кількості переїхали сюди на постійне поселення.

Звідтіля знаємо, що кількість наших поселенців окреслюється приблизною цифрою 100,000. Найбільше скупчення наших людей є в стейті Парана, де живе 85 відс. українського поселення. Перші іміґранти поселювались на землі, де господарили спершу місцевими примітивними методами, а пізніше впровадили свої збіжжеві рослини і форму господарства. Хоча в останньому часі помітний відплив молоді до міст, ще й тепер 75 відс. українських поселенців живуть у сільських оселях, або, як вони там звуться — колоніях.

Цей побут не дав українському поселенню добробуту, бо невеликі фарми (шакри) по 20 і більше гектарів не давали прибутку при відсталому господарюванні і браку транспорту. Одначе, у великій мірі збереглися тут мова і віра, а при тому й національна свідомість поселення. В колоніях і досі лунає українська мова серед дітвори, що є вже четвертим, а то й п'ятим у Бразилії народженим поколінням. Церковне життя побудували тут для греко - католиків оо. Василіяни (біля 70.000 вірних), а для православних Українська Автокефальна Православна Церква (9,000 вірних). При церквах провадилися школи українознавства. Згодом удалось оо. Василіянам створити у Прудентополі середню школу ім. св. Йосифа (1935 р.), а Катехиткам Серця Ісусового, там же, — Школу Домашнього Господарства.

Дві неповні середні школи для такої кількости української молоді — це дуже скупа можливість освіти. А в колоніях аж роїться від дітвори, що повинна одержати освіту. Це найкраща можливість піднести життьовий стандарт родини. Бо відплив молоді до міст не є реальний у країні, що ще не має розвиненого промислу.

Згадані вище школи у Прудентополі вказують дорогу для такої акції. Оо. Василіяни і Катехитки СІ приміщують у них здібніших дітей із колоній і стараються спрямувати їх до якогось звання. Прожиток в обох інститутах не коштує дорого, але оплата навчання у середніх і високих школах Бразилії висока. Батьки-селяни неспроможні вносити таку оплату. Не по силам це також обом згаданим установам. Отже, й звернулись вони свого часу до інших країн українського поселення із закликом — творити стипендії для нашої молоді.

На цей заклик відгукнулись поодинокі організації. Союз Українок Америки створив дотепер 12 стипендій для дівчат, Марійська Дружина у Філядельфії і „Самопоміч" у Клівленді — по кілька. Знайшлися також жертвенні родини, які взяли під свою опіку хлопця, що хоче вчитися на священика. Окружна Рада СУА Північного Ню Йорку у Рочестері створила окремий Стипендійний Фонд ім. Марії Когутяк для опіки над студенткою університету.

Та цей відгук — хоч дуже відрадний — проте зовсім малий у відношенні до потреб нашого поселення. Разом охоплює коло 20 молодих людей, які не зможуть видатно змінити життьового рівня. Коли б ми могли запевнити придбання освіти якій сотні молодих людей, то це вже було б запорукою розвитку нашого поселення.

Це ясно, що ні одна організація не зможе взяти на себе такого завдання. Але український загал у ЗСА й Канаді легко міг би це перевести. Ще в Рідному Краю утримування молоді в гімназійних бурсах було дуже популярне. Патріотичні родини забезпечували утримання сільському хлопцеві, щоб збільшити в такий спосіб число нашої інтеліґенції. І тут могли б українські родини взяти під опіку учня чи студента і допомогти йому закінчити освіту.

Таку акцію задумав Союз Українок Америки для української молоді в Бразилії. Саме тепер розсилається тисячі летючок із закликом до спонзорства. Українська родина, що візьме під опіку хлопця чи дівчину і вплатить потрібну суму (150 дол. річно для учня, 200 дол. річно для студента) — дістане ім'я, прізвище й адресу молодої людини і зможе безпосередньо з нею контактуватись. Українська молодь у Бразилії вільно володіє українською мовою у слові і письмі.

В такий спосіб найкраще допоможемо українському поселенню у Бразилії. Молоді люди, що народились і виросли в тій країні, дістануть освіту й звання і розбудують громадське та економічне життя свого поселення.

СПІВПРАЦЯ В КОСМОСІ

Брежнєв „радиться" з Підгірним та Косиґіним, кажучи:

Ті акули ізВолстріту
Пострахом були для світу,
Коли бомбу свою мали.
Та ми бомбу в них украли
І вже рівні з ними стали.
Але в Космосі акули
Ще підносять нам по дулі—
І мені, й тобі, Миколо,
І тобі, Олексо кволий.
Бож акули, як відомо,
Вже на Місяці, як дома.
Ну, а ми пасемо задніх,
У цій справі безпорадні
З космонавтами дурними...
Так добиймо торгу з ними:
Щоб ми разом полетіли
Аж до Місяця й там сіли.
А як техніку цю взнаєм,
Там їм ребра поламаєм
Для добра свого народу.
Так як, хлопці?

Підгірний і Косиґін (разом):

Згода! Згода!

Ґедзь

Леся Лисак

ОДНА РОЗМОВА

Знайомий фабрикант, у котрого постійно купуємо лямпи до нашої крамниці, спитав:

— Чи могли б ви присвятити дещо часу на приватну, не пов'язану з купівлею, розмову? У мене є справа, яку хочеться обговорити з кимось, хто так, як і я, щоденно має діло з різними людьми.

Фабриканти, що продукують товари, і крамничні працівники, що купують і продають, пов'язані між собою подібними інтересами, тож я радо погодилася.

— Я приїхав до Америки дев'ятирічним хлопцем, сином убогих еміґрантів з Басарабії, — сказав фабрикант Ґільберт. — Я навіть не мав змоги закінчити тутешньої середньої школи, бо на п'ятнадцятому році життя мусів піти до фабрики заробляти на прожиток. І то не тільки для себе, але й щоб допомогти батькам прокормити молодших братів і сестер. Працював важко. Десять, дванадцять годин на добу. Тоді ще не було робітничих уній, ані овертаймів. Спочатку заробляв мало, дуже мало, бо був некваліфікований. Зате в мене була завзятість і сильне бажання вибитися, здобути незалежне становище. У мене зродилася постанова відкрити власну фабрику лямп. І, як бачите, це сталося. Кільканадцять років я є власником фабрики, яка добре проспеpує.

— Так, Ґільберте, ваші продукти вирізняються з-поміж інших і доброю якістю, і оригінальністю. Людині, яка починала дослівно з нічого і доробилася підприємства працею власних рук, належить признання.

Він скромно всміхнувся.
— Дивне, що це доводиться почути від чужої людини, а не, наприклад, від власних дітей. Ось мій вісімнадцятирічний син вважає, що все те, що він одержує, йому слушно належиться. До речі, у нього нема ані особливих бажань „бути кимось".

— Не думаєте, що це притаманне людській вдачі, Ґільберте? Ваш син уже одержав все готове, а в житті цінується лише те, що здобувається власним трудом.

— Маєте рацію. Та тільки не думайте, що я, борони Боже, не люблю власного сина! Я бажаю для нього всього найкращого. Із сином я дам собі раду. У мене є проблема з одним молодим чоловіком — моїм екзекутивним помічником, сказати б — моїм заступником. Я дав йому це становище з надією, що колись він може стати моїм спільником.

— Це добре, Ґільберте, що ви дасте змогу молодій людині виявити свої здібності. Ви б зробили цього молодця своїм спільником навіть без вкладу капіталу?

— Так, навіть без капіталу. Гроші у мене є. Мені потрібно молодечої сили, енерґії, ну й труду.

— Чи ваш молодий помічник оцінює нагоду, яка йому трапляється?

— Власне, що ні. Ґеррі, бо так він зветься, не має респекту до мого мозольно здобутого досвіду. Йому здається, що він усе на світі знає краще від старших, яких він називає згірдливо „естаблішментом". Я не проти нових ідей і нових шляхів життя, якщо вони розумні і корисні. Навпаки. Кожне молоде покоління повинно дати із себе щось для суспільства, для розвитку, поступу. Однак, мій Ґеррі цього не розуміє. Він зарозумілий із своїм університетським дипломом і дає мені на кожному кроці відчути, що я якийсь неук.

— Чи у Ґеррі диплом з ділянки індустрії або комерції?

— Та де там! Він мав бути вчителем у середній школі, та біда, що тепер надмір учителів і брак посад. Тим то він прийняв працю у мене, до речі добре платну.

— Чи Ґеррі вив'язується із своїх завдань так, як цього вимагає його становище?

— Трохи так, а в більшості ні. Ось учора наразив мене на втрату трансакції, яка б принесла фабриці біля десяти тисяч долярів. Приїхав, бачите, представник велетенської крамниці у Делласі, Тексас. Хотів купити товару, а мене якраз тоді у фабриці не було. Тож спрямували того тексасця до Ґеррі. А тексасець, знаєте гордий панок, тільки глянув на Ґеррі і процідив: „Я звик робити інтереси з джентлменами. Прийду, як буде шеф вдома". Відійшов, і з ним пропало замовлення на десять тисяч.

— Не розумію, Ґільберте. У чому тут завинив ваш помічник?

— Він усе ще виглядає так, як виглядав, бувши студентом в кемпусі. Розхристаний, неохайний, а тексасцеві це не сподобалося, бо він так, як і я, належить до естаблішменту.

— Якщо естаблішмент це чесні люди, які створили добробут і дають працю та заробіток іншим, то нема чим журитися! Якщо б не ваш естаблішмент, то Ґеррі ходив би без праці і був голодний.

— Властиво рація. А до мене вже добиралося якесь почуття меншовартости у порівнянні з тими молодими, високоосвіченими, дипломованими людьми.

Це була б страшна помилка, Ґільберте. Не Ґеррі, а ви, збудували фабрику. Що б він тепер не дав з себе, він уже прийшов на готове. Це куди легше, ніж ставляти перші кроки піонера.

— Спасибі за піддержку. Знаєте що? Я відбуду сьогодні з моїм Ґеррі довгу розмову. І знаєте що я йому скажу?

— Читаю відповідь у ваших очах. А саме, що школа життя завжди є ціннішою від самої теорії. Навіть тієї дипломованої з високих шкіл.

Фабрикант добряче всміхнувся. У цій усмішці було зрозуміння життя і людей з їхніми хибами та прикметами.

Роман Рахманний

ВІЛЬНА ПРЕСА — ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ОРІЄНТИР

(Доповідь на III З'їзді українських журналістів ЗСА і Канади)

(4)

Вживаючи цю фразу, автори вільної української преси хоч-не-хоч підкоряються директиві, що її опубліковано у т. зв. газеті „Вісті з України" либонь 1968 року. Там сказано, що треба завжди писати „на Україні", але коли хтось має на мислі українську державу, тоді повинен писати „в Українській РСР".

Вільна українська преса завзято бореться проти вживання родівника при слові „Юкрейн" в англомовних публікаціях Заходу. Але той родівник має те саме завдання, що й прийменник „на": **він звужує Україну до поняття географічної области чужої політичної цілости.**

Все це можуть бути дрібниці, але вони спричиняють ерозію українського національного мислення та особистої української самобутности.

Ще більшу ерозію викликають негідні полемічні статті, що в них деякі автори користуються арґументами із кузні київських і московських пропаґандистів.

Сьогодні у нашій вільній пресі дедалі частіше натрапляємо на передруки офіційних комунікатів київських губернаторів, так неначе б вони подавали всю правду і тільки правду. Таким чином деякі еміґрантські газети помножують брехню совєтських пропаґандистів на тисячі примірників і баламутять десятки тисяч читачів.

Бувши нецензурованою установою, вільна українська преса має обов'язок контролювати сама себе, щоб навіть найгостріша полеміка не допомагала ворогові України досягати свої поточні цілі.

Сьогодні Москва — через своє київське представництво — пропаґує зневіру серед українського еміґраційного суспільства в доцільність та ефективність будь-якої політичної роботи на користь свого поневоленого народу. Останнім часом дедалі голосніше в українській пресі лунають голоси-заклики обмежитися до зберігання і творення культури, а зокрема, щоб еміґранти не підказували, до чого має прагнути український народ на своїй землі. Це твердження мотивують тим, що народ сам знає, що, як і коли йому робити.

Звичайно, це — російська народницька теза про те, що в простому народі — в мужицьких душах таїться вся мудрість людства, і треба тільки прислухатися до народу, а все стане ясним і зрозумілим. Вдумливі українці ніколи не покланялись отому російському кумирові, бо знали, що народні маси завжди мають великі потенціяльні сили, але їх треба розвинути освітою і відповідними концепціями.

Людство всіх часів знало, що кожний поневолений народ, зокрема, потребує вказівок від своїх синів і дочок, що перебувають у вільних умовах. Політичні еміґранти всіх національностей і всіх епох на всі лади унапрямлювали думки і діяльність своїх земляків під ворожою окупацією; нерідко еміґранти самі організували активні заходи і очолювали їх, бувало навіть проти волі пасивного населення на рідній землі. Досить згадати тут Ґарібальді, Міцкевича, Шевченка, Сун Ят Сена, Леніна, Масарика, Кастро і багатьох інших політичних еміґрантів та вигнанців. Ні одна нація не відмовилась від активної допомоги своїх земляків за кордоном. Ні одна політична еміґрація не зреклася свого природного права активно втручатися в становище свого народу під окупантом. Чому ж тоді українську політичну еміґрацію мала б нині паралізувати обломовська дилема: — Вставати чи не вставати? — Радити чи не радити? — Організувати опір москалеві на рідних землях чи ні? — Битися чи миритися з наїзником і ворогом людства? — Словом чи зброєю?..

Якщо б в ім'я російської народницької філософії, пропаґованої з СССР, вільна українська преса відмовилася концепційно оформляти українську визвольну боротьбу і перестала б пригадувати українським народним масам їхній обов'язок активної боротьби за власну суверенну державу, тоді ця преса перетворилася б на мертвий інструмент того, що польський мислитель Чеслав Мілош назвав „безвольним умом". Тоді збірний український читач (а зокрима думаючі особи з молодшого покоління) відвернувся б від такої своєї преси і цим завдав би удару по обличчю працівникам преси, якого не знає досі історія людства.

Я певний, що такого не станеться. Вільна українська преса виконає свій обов'язок і буде всеукраїнським орієнтиром для еміґрантського збірного читача, так і для читачів на території України. Саме звідтіль можна почути підтвердження таких надій на нас. Один журналіст з України так і сказав мені свого часу: — Якщо ви, українські журналісти у вільних умовах життя, перестанете формувати українську політичну думку, перестанете будити нас в Україні, то хто буде?..

Його реторичне запитання, зформульоване на зразок вислову О. Герцена, стосується кожного з нас. Бо дійсно: — Якщо не ми, то хто? А якщо ми, то коли?..

Українська дійсність у широкому світі та в Україні дає лише одну відповідь на це запитання: — Сьогодні, в цю мить і завжди!

(Кінець)

6 кандидатів на священиків

Вашингтон. — До Української Католицької Семінарії св. Йосафата у Вашингтоні, як повідомив її ректор о. шамбелян д-р Василь Макух, у цьому навчальному році в місяці вересні вступили шість кандидатів на священиків; на другому році студіює один, а на третьому — два студенти. Крім теологічних студій у Католицькому університеті, вони вивчають в обов'язковому порядку в Семінарії історію УК-Церкви, обряду, східнього церковного права й урядового діяння, про що інформував тижневик „Шлях" з 8-го жовтня. Над докторськими дисертаціями працюють о. Мартин Канаван і о. Роналд Попівчак, які вже виконують душпастирські обов'язки. Вони від часу до часу приїздять до Семінарії для праці над дисертаціями, коли потрібні різні довідки та спеціяльна література.

Ню Йорк вшанував М. Лисенка

(Закінчення з 1-ої стор.)

в руках піяністки Галі Клим, а виконувані танки були укладу Дарії Гензи. Сцену оформив Володимир Ласовський.

В концерті оперних, сольових і асамблевих творів М. Лисенка виступали три згадані солісти і соліст тенор Б. Чаплинський. Концерт почався виконуванням квартету „І процвітеш, позеленієш" із кантати „Радуйся, ниво неполитая". Співали М. Кокольська, Г. Андреадіс, Б. Чаплинський і Лев Рейнарович. Б. Чаплинський виконав „Не забудь юних днів" і „Свято в Чигирині". Л. Рейнарович із своєю донею Анею відспівав дует „Коли розлучаються двоє". Сам баритон Л. Рейнарович виконав „Ой Дніпре мій, Дніпре" та „Безмежнее поле". Сопрано М. Кокольська відспівала „Чого вода каламутна" (з „Наталки Полтавки") та речитатив і арієтту Марильці з опери „Тарас Бульба". Терцет з опери „Різдвяна ніч" виконали М. Кокольська, Г. Андреадіс і Л. Рейнарович. Мецco-сопран Г. Андреадіс відспівала арію Насті „Душа тремтить" з опери „Тарас Бульба" та „Нічого, нічого". Пісню Горпини і дует з писарем з опери „Утоплена" виконали Г. Андреадіс і Л. Рейнарович. Концерт закінчився співом ансамблю, який виконав „Де згода в семействі" з опери „Наталка Полтавка". При фортепіяні був проф. Олександер Берник. Вистава „Ноктюрна" та концерт Лисенкових творів здобули повний успіх присутніх, які щиро оплескували виконання всіх точок обширної програми, домагаючися наддатків. Глядачі милувалися мистецьким оформленням сцени і співчували тим, які не могли бути на цьому милому вечорі внаслідок того, що продовжувалася конвенція УККА. Заля була майже повна, число присутніх становило понад 300 осіб.

НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В АНГЛІЇ

Лондон. — Пресовий орган Союзу Українців у Великій Британії, СУБ, „Українська Думка", повідомив у числі з 24 серпня про продовження збірки фондів на встановлення пам'ятника Т. Шевченкові у Лондоні. В повідомленні сказано, що інж. Л. Пасічинський передав 1 англ. фунт на пам'ятник Т. Шевченкові та висловлено жертводавцеві подяку. „Українськиа Думка" час до часу містить такі повідомлення й подяки.

Появилося нове число „Українського Історика"

Мюнхен (Р. Д.). — На днях появилося нове число „Українського Історика" (ч. 1-2) за 1972 р. зі слідуючим змістом: Ярослав Пастернак: „Ранні слов'яни в історичних, археологічних та лінгвістичних д о с лідженнях"; Володимир Кубійович: „Зміни в стані населення Української РСР у 1959-1969 рр."; Теодор Мацьків: „Україна в звітах англійського посла з Москви (1705-1710); Dennis J. Dunn, „The Disappearance of the Ukrainian Uniate Church: How and Why"; Матеріяли до вивчення життя М. Грушевського: Юрій Герич, „До біографії М. Грушевського. Дещо про конфлікт в НТШ і про „донос", якого не було"; Любомир Винар: „Замітки до статті Ю. Герича „До біографії М. Грушевського", Марко Антонович: „Зізнання Ст. Томашівського: коментарі і переклад". Мемуаристика: Микола Василенко, „Два тижні в лук'янівській тюрмі"; Дискусія: Nicholas D. Chubaty, „Kievan Christianity Misinterpreted"; In Memoriam: Марко Антонович, „Володимир Міяковський"; З матеріялів конференції УІТ і АГА в Ню Йорку: Богдан Боцюрків, „Інтелектуальний спротив в сучасній Україні"; Ілля Витанович, „УІТ і завдання українських істориків та дослідників суспільних наук"; Олександер Домбровський, „Загальна картина сучасного стану дослідів ранньої історії України"; Михайло Ждан, „Стан дослідів українського Середньовіччі"; Марко Антонович, „Завдання в галузі історії України XIX ст."; Ярослав Падох, „Це, що на потребу в дослідах історії українського права", Тарас Гунчак, „Замітки до ,Українського Історика"; Степан Горак, „Історія України в американському науковому світі"; Богдан Боцюрків, „Стан і проблеми українознавчих студій у політичних науках". Крім того в журналі поміщено численні рецензії на українські і чужомовні історичні видання з-під пера Любомира Винара, В. Ю. Кисілевського, Гораца Дюї, Івана Гімки, Я. Раковського, Т. Мацькова, Марти Богачевської-Хом'як й інших. Число закінчується науковою хронікою „Українського Історика". Із нагоди відзначування 10-ліття „Українського Історика", Українське Історичне Т-во бажає здобути нових 1 000 передплатників журналу і приєднати меценатів. Ціна даного числа 5 дол., а річна передплата виносить всього 10 долярів. Беручи до уваги, що „УІ" є нашим єдиним історичним журналом поза Україною уважаємо, що підтримка „УІ" є справою чести і сумління усіх українських громадян і установ. Журнал можна замовляти, надсилаючи грошовий переказ до Адміністрації „УІ" на адресу: The Ukrainian Historian, P.O. Box 312, Kent, Ohio, 44240.

ІРЕНА ФЕДЕНИШИН ЗДОБУЛА НАГОРОДИ

Ірвінгтон. — Українська малярка Ірена Феденишин із Нюарку здобула дві нагороди — першу в акварелях і третю у графіці — за свої праці, що з ними вона брала участь під час мистецької виставки, яка відбувалася в Ірвінгтоні під відкритим небом у неділю 8 жовтня ц.р.

Український Літературно-Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ...

• З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють що в п'ятницю, 13-го жовтня 1972 року, відбудуться Загальні Збори Літературно-Мистецького Клюбу і вибір нової Управи. Запрошується до участи всіх повноправних членів Клюбу. Початок — год. 7:30 вечором.

АСОЦІЯЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
ВІДДІЛ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ

— влаштовує —

ВЕЧІР ПІСНІ ТА ГУМОРУ

у неділю, 22-го жовтня 1972 року
о год. 4-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

ВИСТУПАТИМУТЬ:

АНТІН ДЕРБІШ — відомий співак легкого жанру із Торонта;
„ТРОЯНДА" — жіноче тріо із Торонта, Канада, в складі: **ЛЮБА МОРОЗ, ЛЮБА ДЕРБІШ, ХРИСТИНА ГАРАСОВСЬКА;**
МИКОЛА ПОНЕДІЛОК — письменник-гуморист;
ВОЛОДИМИР ГЕНТИШ — піяніст-композитор;
ОЛЯ ШКАФАРОВСЬКА — рецитаторка.

Товариська гутірка при чаю.

82-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

запрошує Громадянство на

ЖИВУ ГАЗЕТУ

яка відбудеться

дня 15 жовтня ц. р. о год. 1-ій по пол.
в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ
при 1745 Washington Avenue, Bronx, N.Y.

УЧАСТЬ ВЕРУТЬ:

- Ред. „Нашого Життя" Уляна Любович, проф. Іван Вовчук, ред. Михайло Островерха.
- Пані: Олена Лиско і Оксана Миськів.
- Студенти: Христина Волосянська й Ігор Раковський.

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
1-ий ВІДДІЛ в НЮАРКУ-ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.

Субота, 14-го жовтня 1972 року
година 7:30 вечора
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
в ІРВІНГТОНІ, Н. Дж.

ДОПОВІДЬ Проф. ІВАНА ВОВЧУКА

на тему

„ПОДІЇ В СВІТІ І В УКРАЇНІ НИНІ"

- Після доповіді запити і дискусії.
- Українське Громадянство, з'окрема членів Організацій Визвольного Фронту запрошуємо до участи, щоби обмінятись думками на тему актуальних на сьогодні подій.

УПРАВА ВІДДІЛУ

Увага! Увага!

Пластова Молодь!

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ВІДСВЯТКУВАННЯ 15-ЛІТТЯ ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в НЮ БРАНСВІК, Н. Дж.

запрошує Вас на

ЮВІЛЕЙНИЙ
БЕНКЕТ і ЗАБАВУ

що відбудеться

в суботу, 21-го жовтня 1972 року
о год. 7-ій веч. в залі ГОЛИДЕЙ ІН НОРД БРАНСВІК, Н. Дж. при шляху ч. 1
Вступ на бенкет і забаву $10.00 від особи
Вступ на забаву лише $3.00 від особи
Початок забави о год. 9-ій веч.
Тел. зголошення (201) 297-5358 ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯЛЬНА ШКОЛА
при КАТЕДРІ СВ. ТРОЙЦІ
359 Брум вулиці в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє, що

НАВЧАННЯ РЕЛІГІЇ Й УКРАЇНОЗНАВСТВА

ВІДБУВАТИМЕТЬСЯ

що неділі від 9-10 години ранку і 12 - 1:30 по пол.

Просимо Батьків, які бажають записати своїх дітей до школи, зголошуватися до настоятеля Святотроїцької Катедри. ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

ВИСТАВКА ОЛІЙНИХ КАРТИН й ІКОН
ІВАНА МАРУСИНА
від 14-22 ЖОВТНЯ 1972 року
34 Malapardis Rd (при Rt. 10) Whippany, N.J.

ПОЯВИЛАСЯ ЗБІРКА ВІРШІВ
ЛЕСІ ХРАПЛИВОЇ
ДАЛЕКИМ І БЛИЗЬКИМ
Мистецьке оформлення НІНИ МУДРИК-МРИЦ
Ціна: $3.50

Можна замовляти в авторки, адреса: Lesia Chraplywa, 158 E. 7th St. Apt. A-3, New York, N.Y. 10009
На цю ж саму адресу можна слати замовлення на попередні книжки авторки, що є ще на складі:

ДЛЯ ДІТЕЙ:
„Вітер з України", том 1 і 2, ціна $2.00 і $2.50, оповідання;
„Чародійне авто", ціна $3.50, фантастичне оповідання;
„На ввесь Божий рік", ціна $1.50, декляматор для дітей;
„Писанка українським дітям", ціна $1.50, вірші й казки.

ДЛЯ МОЛОДІ:
„Отаман Воля", повість, ціна $2.50;
„У темряві", нариси, ціна $1.00.

Книгарням та українським школам — опуст.

УПРАВА НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
і
ДИРЕКЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНОЇ СЕКЦІЇ
повідомляють Членство та Прихильників української вільної науки, що 4-го жовтня 1972 р. відійшов у вічність на 79-му році життя

Проф. Д-р КЛЯРЕНС АВГУСТ МЕННІНГ

дійсний член НТШ, професор слов'янських літератур та мов, визначний вчений-славіст, автор численних наукових праць, в тому числі праць з української літератури і історії, редактор і автор перекладів української літератури та великий прихильник і пропагатор української справи.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Дружині і Доні Покійного складаємо щирі слова співчуття.

З глибоким смутком сповіщаємо Рідних, Знайомих та всіх Громадян Жидачівщини, що відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. СТЕПАН МАТУРА

який по тяжкій недузі помер в Буенос Айресі (Аргентина), дня 28-го серпня 1972 року.

Покійний народився в 1901 році в повітовому місті Жидачів, яке покинув в 1932-му році виїжджаючи на еміграцію, де й постигла Його передчасна смерть на 71-му році Його життя.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З жалобою оплакують Покійного —
дружина — ЮЛІЯ
син — ІВАН
та ближча і дальша Родина на Рідних Землях, в Аргентині і в ЗСА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
МАТЕРІ і БАБУНІ

бл. п.
Ольги з Полюгів Квасниці

вдови по бл. п. інсп. ДМИТРОВІ КВАСНИЦІ
будуть відслужені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в СУБОТУ, 14-го ЖОВТНЯ ц. р. о год. 8:30 рано в Церкві СВ. АП. ПЕТРА і ПАВЛА при Бентлей Аве. в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.;
в НЕДІЛЮ, 15-го ЖОВТНЯ ц. р. в год. 9-ій рано в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в ГАНТЕРІ, Н. Й.

Родину, Приятелів і Знайомих просимо про молитви.

ДОНЬКИ з РОДИНАМИ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в середу, 27-го вересня 1972 року відійшла у Вічність на 77-му році життя, наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА і БАБУНЯ

бл. п.
ЄЛИСАВЕТА ЯРЕМИЧ
з дому ВОЛОЩУК

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 2-го жовтня 1972 р. о год. 9:00 рано з Церкви Непорочного Зачаття на кладовище Олива Гора в Детройті, Міш.

В глибокому смутку:

син: МАРКІЯН з дружиною ІОГАННОЮ
внуки: МАРКО і РОМАН ЯРЕМИЧІ
донька: ОКСАНА з мужем ЮРІЄМ ЛИЧКОВСЬКИМ
сестра: ОЛЬГА з мужем РОМАНОМ ВАСАРАБ
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ВМУРУВАННЯ НАРІЖНОГО КАМЕНЯ

Божого Храму Святих Володимира й Ольги в Чикаґо
15-го жовтня 1972 року

Врочистість розпічнеться о год. 10:00 вранці **Соборною Службою Божою** на площі при Овклей бульвард і Супіріор. О год. 11:30 церемонія вмурування наріжного каменя із деякими пам'ятками (камінці із Св. Софії в Києві, Св. Юра у Львові та Св. Софії в Римі, пергамен-листа тисячників з підписами жертводавців і ін.) та дарування на будову. О 1-ій год. по пол. **парафіяльний обід-гостина** в залі СУМА (від особи $2.50, діти і молодь — $1.50). Запрошуємо всіх до участи.

Головна Управа Організації Оборони Лемківщини

— влаштовує —

ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ З ПОЛЬЩІ

В ЗСА: 14-го ЖОВТНЯ 1972 р., год. 1:00 по пол., ПАССЕИК, Н. Дж. Заля УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ

В КАНАДІ: 6-го ЛИСТОПАДА 1972 р., год. 1:00 по пол., ТОРОНТО Заля УНО, 297 Колледже Ст.

В програмі: виставка лемківської культури, доповідь, концерт, забава.

---

focus gallery
861 Queen Street West · Toronto 3 · Ontario · Canada

ҐАЛЕРІЯ ФОКУС повідомляє про ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН

СЕВЕРИНА БОРАЧКА

під патронатом УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛКИ ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЦІВ КАНАДИ в неділю, 15 жовтня 1972 р. о год. 1-ій по пол. в приміщенні Ґалерії
Виставка триватиме до 27 жовтня 1972 р. при 861 Квін Захід

Неділя, 22-го жовтня 1972 р.
о годині 3-ій по пол.
Ferris High School
Montgomery & Coles Streets, Jersey City, N.J.

Квитки у ціні 5.00, 4.00 і 2.00 дол. можна набути в **Українському Народному Союзі**, 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. (201) 435-8740 або в Канцелярії Коледжу св. Петра — 333-4400.

Ввесь дохід на Фонд 100-річчя Коледжу святого Петра.

„ГОМІН УКРАЇНИ"

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ, ПІСНІ І ТАНКУ

З НАГОДИ

СТОРІЧЧЯ КОЛЕДЖУ СВЯТОГО ПЕТРА

Під протекторатом УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВИКОНАВЦІ:
- **АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ** — бас-баритон, Метрополітальна Опера в Ню Йорку
- **МАРІЯ ЛИСОГІР** — сопрано Нюйоркська Міська Опера
- **РАФАЕЛЬ ВЕНКЕ** — скрипаль
- **ДАРІЯ КАРАНОВИЧ** — піяністка
- **„ЛИМАН"** — Український танцювальний ансамбль — Роман Стеткевич — хореограф
- **ХОР УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ** — диригент Михайло Добош
- **Акомпаньямент:** Роман Стецура, Доан Сигіда

ЗВЕРНЕННЯ

Світова Федерація Об'єднань Колишніх Політв'язнів і Репресованих Совєтським Режимом звертається до всіх українських політичних, громадських, церковних і молодечих організацій та всіх українців у вільному світі у справі відзначення 40-ої річниці найжахливішої трагедії українського народу — штучного голоду, створеного московсько-комуністичним режимом в 1932-1933 рр.

У ці трагічні роки 1932-1933 від голодової облоги згинуло 7 мільйонів українського народу. В окупованій Україні заборонено згадувати про жертви голоду. Немає там і їхніх могил, а... „Імена Їх, Ти Господи знаєш".

Злочинне знищення мільйонів мирного населення — це нечуваний у світі геноцид московсько-комуністичного режиму.

Нашим національним і християнським обов'язком є вшанувати пам'ять наших батьків, матерів, братів, сестер, які загинули від голодової смерти, та водночас поінформувати народи вільного світу про цю трагедію та висвітлити підступні засоби, які застосовує московсько-комуністична імперія у своїх способах поневолення народів.

Тому ми звертаємося із братерським закликом: відзначім цю сумну річницю спільно, на засадах правдивої соборности і національної співпраці!

Монтреаль, 3 жовтня 1972 р.

Президія Світової Федерації Об'єднань Колишніх Політв'язнів і Репресованих Совєтським Режимом
Голова Президії,
А. Білоцерківський
Заступник голови,
інж. А. Гудовський
Секретар, **О. Ромас**

Йонкерс, Н. Й. підготовляється до відзначення історичних дат

Ще в місяці червні 1972 р. Управа 11-го Відділу ООЧСУ в Йонкерсі скликала засідання представників місцевих установ, товариств та організацій на яких створено Громадський Комітет для відзначення 54-их роковин Листопадового Чину та 30-их роковин від створення УПА і 25-річчя рейду Частин УПА.

Комітет очолив голова Управи Т-ва кол. Вояків УПА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Йонкерсі Микола Сидор, а до Комітету входять представники поодиноких організацій.

Комітет рішив відзначити згадані річниці в неділю дня 29-го жовтня. У ранніх годинах, а точніше після Служби Божої, буде відслужена о годині 8:30 рано в українській католицькій Церкві в намірении Українського Народу, та відслужена панахиди за Героїв, які життя віддали за волю України.

Після обіду в залі Українського Народного Дому при 301 Палісейд Евеню відбудеться Святочна Академія в якій беруть участь: ред Іван Кедрин та Лев Футала — промови. У мистецькій частині беруть участь: Бандуристи проф. Роман Левицький та Володимир Юркевич, деклямація сумівки Ольги Шкафаровської, молодь Осередку СУМА та Станиці Пласту, і солістка Зеновія Бундзяк.

У нашій громаді живе поважна кількість вояків УПА, то ми тим більше повинні спільно з ними гідно відзначити ті славні роковини, а ми молодь повинна гідно їх наслідувати у кожноденній нашій праці.

Мирослав Футала
Член Комітету

Речник Ірляндії в ОН таврує Британію за заколот у Північній Ірляндії

Об'єднані Нації. — Міністер закордонних справ Ірляндської Республіки, себто незалежної південної частини Ірляндії, д-р Патрік Гіллярі, таврував у своїй промові на пленумі Генеральної Асамблеї у вівторок 10 жовтня ц. р. британську політику, яка пробує „кусничками" санувати відносини у Північній Ірляндії. Водночас він таврував протестантських екстремістів Північної Ірляндії, які єдине спасення тієї країни вбачають у дальшому опертi на Британію і відгрожуються, що громадянською війною і терором будуть протидіяти з'єднанню обох частин Ірляндії. Тим часом — твердив він — єдина тривка розв'язка проблеми Ірляндії в її об'єднанні, загарантуваним всіх прав протестантській частині народу у Північній Ірляндії на основі спільного мирного порозуміння. Патрік Гіллярі рішуче противився політиці британського уряду завести мир у Північній Ірляндії на базі тамошньої „рівноваги сил" між протестантами і католиками, бо — мовляв — тільки широкий політичний плян об'єднання Ірляндії може загарантувати їй тривкий мир і добробут.

Вигляди сен. МекҐоверна у трьох індустріяльних стейтах досить слабі

Філядельфія. — Усі, що співпрацюють із сенатором-демократом із Південної Дакоти Джорджом МекҐоверном, здають собі справу, що коли він не виграє президентських виборів у трьох стейтах — в Огайо, Мичиґені та в Пенсильвенії, то взагалі напевно програє вибори. Тим часом різні дані вказують на те, що його вигляди у тих стейтах дуже слабі, і то у всіх трьох. Щоб наблизитись реально до електоральної більшости голосів, сен. МекҐоверн повинен виграти у щонайменше семи із десяти великих стейтів. Вже тепер припускають, що він не зможе виграти у Тексасі і на Фльориді, отже не може програти в жадному з восьми інших стейтів, або ж взагалі програє вибори. Хоч як багато уваги і часу присвятив сен. Мек Говерн таким стейтам, як Огайо, Мичиґен і Пенсильвенія, з їх великою кількістю виборців із етнічних спільнот та з їх бездадям у великих містах, — все таки немає ніяких познак, що він наблизився якоюсь значною мірою до іншого кандидата — до президента Р. Ніксона, який має в тих стейтах велику перевагу. Ситуація в Мичиґені, де чотири роки тому Г. Гомфрі здобув 222.000 голосів, для сен. МекҐоверна значно гірша. У повіті Мекком виборці-демократи виступають проти примусового перевезення учнів до шкіл. Ще раніше в Мичиґені сен. МекҐоверн виступав за примусовим перевезенням дітей до шкіл, заради боротьби проти расової сеґреґації, але це його тільки пошкодило, бо проти нього виступили й робітники. Один із репрезентантів професійної спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників сказав, що МекҐовернові вже нічого не лишається, бо навіть коли б він цілковито змінив думку про перевезення учнів автобусами, то йому вже не повірять виборці.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОВІДОМИВ, що в районі Ню Йорку ціни на харчі подорожчали у серпні лише на 1 відсоток, а в липні вони були піднеслися майже на 6 відсотків.

СЕМЕРО РОБІТНИКІВ НА БРУКЛИНІ, які ремонтували під землею газопровід, отруїлися газом. Один із робітників загинув, інших вдалося повернути до життя після штучного дихання. Коли б поліція прибула пізніше, то загинули б усі. Після цього випадку робітники в протигазових масках запльомбували руру, з якої виходив газ.

У ПАРАДІ З НАГОДИ ДНЯ КОЛЮМБА в Ню Йорку взяли участь 100 000 осіб. Найбільше між ними було італійців та еспанців. Успіхові паради спріяла також гарна погода.

В Україні судять вчителів і дітей, продовжують репресії

(Закінчення з 1-ої стор.)

а школяр Мардерович доводив, що на Україні здійснюється русифікація, утискується українська мова і культура і його вчинок — це протест проти шовінізму. Він зокрема, говорив, що до Снятина понаїздили росіяни, позаймали всі добрі посади, а місцеві жителі мусять шукати собі роботу будь-де. Так його батько, учитель, через те не може знайти роботи у Снятині і мусить щодня їздити працювати на село.

На суді, директор Снятинської школи, Гришко, нарікав, що ці школярі заплямили честь школи і вимагав засудити їх до ув'язнення в спецколонії.

Навіть адвокат заперечував проти такого, заявляючи, що „злочинці" ще діти і їх треба перевиховувати у школі.

Суд ухвалив засудити школярів умовно і дати їм можливість закінчити школу. Батько учня Мардеровича був після цього викинутий із школи в с. Будилові Снятинського р-ну і досі безробітний.

∴

На три дні було заарештовано в Івано-Франківську священика Василя Романюка, відомого громадського активіста (з 29. IX по 1. X.).

Як уже повідомлялося, за наказом уповноваженого в справах церков, о. Романюк був переведений із Космача на Гуцульщині на Покуття. Звідки його викликали ніби то до списокола, насправді ж на вулиці в Івано-Франківську його затримали працівники КҐБ і кинули на три дні в тюрму.

На допитах пред'явили якісь листи десятирічної давности, які В. Романюк ніби то писав до радіостанції „Свобода" ще на початку 60-их років, коли працював на Харківщині. В. Романюк заперечив своє авторство цих листів. Розмова про листи та про якісь вірші, що були виявлені в блокноті В. Романюка під час обшуку в Космачі в 1970 році по справі В. Мороза, знадобилися для того, щоб залякати о. Романюка — відомого громадського активіста із його виступів на захист переслідуваних, закликів оберігати твори народного мистецтва тощо.

У Космачі — стандартний „Вітерець" (синьо-ж.) за наказом секр. парторганізації села, директора школи Дідуха — перемалювали. Так само в райвиконком викликали голову церковної ради Варцабюка, який жовтим помалював церкву, і примусили перемалювати на біло (а то вiнна зробите синіми, а зверху тризуб поставте).

У Шешорах — те ж у Іванишина.

∴

Сьомого листопада 1971 року, в день 54-ої річниці Жовтневої революції, через переслідування політичного характеру, покінчив життя самогубством робітник Ходорівського цукрокомбінату на Львівщині, Лабінський.

Лабінський прийшов на жовтневу демонстрацію (як відомо, робітників і службовців зобов'язують приходити на демонстрації, а за відмову різними способами переслідують), але відмовився нести транспарант з якимсь гаслом. Секретар парткому комбінату привселюдно грубо накинувся на Лабінського, назвав його ворогом, казав, що той би з охотою ніс жовто-блакитний прапор, нарешті погрожував переслідуванням, згадуючи якісь виробничі недоліки і т. п.

Після демонстрації, Лабінський скаржився, що тепер з ним зводитимуть порахунки і не дадуть допрацювати кілька років до пенсії. Того ж вечора він мав заступати в нічну зміну. Лабінський прийшов на роботу і повісився у шкафчику для переодягання.

Знайшли тіло аж через 2 дні, була проведена експертиза, „встановила", що Лабінський психічно хворий людина (за життя ніяких вияв психічної недуги за Лабінським не помічалось). Секретар парткому комбінату — І. Точін, директор комбінату — В. Подлесний.

∴

Житомир. — У пенсіонера Карпа Явора, син якого — Микола — є студентом Київського університету, зроблено обшук і конфісковано всю бібліотеку за те, що на окремих книжках був екслібріс із написом: „Ще не вмерла Україна".

Будують міст через Босфор

Анкара. — Продовжується будівництво мосту через протоку Босфор у Туреччині, який пов'яже в одно два континенти, Европу і Азію. Ширина протоки в місці прокладання мосту одна миля, через неї вже протягнені останні металеві линви, на яких висітиме міст. Його будова коштуватиме 30 мільйонів долярів, фінансують її західні фірми. Загальна довжина металевих линв, на яких триматиметься міст через Босфор, становить небмовірну довжину — 34 500 кілометрів. Тепер будівельники розпочали споруджувати підвіски, на яких триматиметься проїздна частина мосту. Через протоку Босфор пропливали в минулому турецькі галери та козацькі човни „чайки", а ще раніше, яких 2 500 років тому через ту протоку на хитких човнах переправляв свої війська перський цар Дарій. Будова мосту потриває ще кілька років.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 14-го ЖОВТНЯ 1972 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори В-ва св. Володимира 130 Відд. о год. 7-ій веч. в домівці Укр. Кат. Ветеранів, 33 East 7th St. — Секретар.

НЕДІЛЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, 292 Гадсон Евню. Проситься чл. прибути. — Марія Філяс, Катерина Ярославська, Марія Ковальчук.

ТАРЗАН, Ч. 6825. Туля видає накази

Вождь Туля повідомляє мужів із племени тупелів про свою угоду через радіо, щоб надвишку тупельських жінок виміняти за рогату худобу і сині кізи.

Тепер слухайте, що я, Туля, вождь країни тупелів, скажу, і зробіть так, як скажу, — мерщій!

Кажу, що кожний тупелець вибере з-поміж своїх багатьох жінок або багатьох дочок, дві жінки або дві дочки...

Тоді кожний з нас відішле всіх інших жінок з свого до мене! Так я кажу і хай так буде!